

„A SZERETET KULCS, MAM TERMÉSZETES MEGNYILVÁNULÁSAI”

*Beszámoló MAM, azaz Medveggy-Anđelić Marija Nativ című kiállításáról
és a megnyitón Drenyovszki Renátával elének tartott performanszáról
Szlovák Kultúra Háza, Békéscsaba, 2018. február 9. – március 26.*

Békéscsaba vizuálisan érzékelhető szellemi életébe friss oxigént pumpál a Szlovák Kultúra Házában indított fiatal tehetségeket bemutató kiállítás-sorozat. A felsőfokú tanulmányaik befejeztével, jelenleg leginkább a kolbászáról elhíresült vidéki városkába visszaköltöző alkotók füzérébe most egy igazi „nativ”, természetes igazgyöngy került.

Fotó: Lehoczkí Péter

Védőlelem-Szárnyváltalom. Vörösréz, alumínium, szénacél, olajfesték, gipsz, 2018

Medvegy-Andelić Marija 1987. május 16-án Szabadkán látta meg a napvilágot, ötévesen szülei elhagyták otthonukat, és Békéscsabán telepedtek le. Marija ebben a városkában nőtt fel, a középiskola elvégzése után Egerben folytatta tanulmányait, művelődésszervezőnek tanult. Diákként került be a művészeti menedzselés világába, megismerkedett Szilágyi Rudolf képzőművésszel, művészeti fesztivál szervezővel és György Csillával, az EKMK művészeti vezetőjével. György Csilla javaslatára önálló művészeti tevékenységbe kezdett. 2009-ben költözött vissza Békéscsabára, és párhuzamosan mester tanulmányokba kezdett a Pünkösdi Teológiai Főiskola pasztorálszichológia szakán. Tanárai, mesterei dr. Hecker Róbert és dr. Riesz Mária vezették be a művészettel megvalósítható lelki gondozás rejtelseibe. 2013 óta művészet-terapeutaként is tevékenykedik. MAM a műveit festett vászra, táblákra applikált hulladékokból, különböző fémekből teremti meg. A vizuális élményt a képek mellé kihelyezett szövegekkel egészíti ki, az egyik ilyen írásos gondolat-terelőről idézve:

„A kiállítás anyagában adott benyomások, történések mentén keletkezett tárgyak láthatók.

Mindegyik munka valamiféle természetes, adott anyagában nem megváltoztatott elemeket is tartalmaz, melyek használatukat, jelentésüket tekintve korábban más funkciókat, tartalmat töltöttek be.

Status nascendi. Fa, gipsz, akrilfesték, 2014--2018

A felhasznált anyagokkal a szeretetaktusra vonatkozó veleszületettséget, a változatlan, pontosabban változhatatlan, eredeténél fogva kialakult létet értelmezem, amely más-más közegben, adott környezet közegében kerül felhasználásra, és ekképpen megváltozhat funkciója, akár tartalma, jelentése is. Így - bár én is gondoltam valamire az alkotásfolyamat alatt - az aktuális vagy bármely környezet által befogadott munkák más-más jelentést kapnak. Ez alatt találkozunk ösztönös és rögzült önmechanizmusokkal, melyeken áthaladva rádöbbenünk: valaki más is megélte ugyanezt, akkor is, ha személyiségének összetettsége okán mégis másnak tűnik az ugyanez. Ez a másság adja egyedi, önálló jelentését a munkáknak, ugyanakkor ez az egy-gondolkodás a bensőségesség közegét teremtheti meg. Így a szeretetaktusok témája köré szerveződő kiállítás standard, natív körülményeket teremtve különféle reakciófolyamatokat elindítva gondolkodásra, beleélésre, továbbgondolásra invitálhat bennünket.”

MAM munkáit két fő csoportra bonthatjuk, konstruktív és figurálisan organikus kompozíciókra. A két irány nem válik el élesen egymástól, minden mű, megfogalmazásától függetlenül animikus szimbólumokkal telített, erős nőies aurával bír. A női beteljesedés, az ölelő-szeretemben örvénylő szeretkezés

eredményeként bekövetkező megtermékenyülés, a várandóság reménye sugárzik az olykor tragikus hangvételt megütő alkotásokból.

A megnyitón bemutatott performansz szintén ebben a szimbólum- és témakörben valósult meg. Mielőtt megpróbáljuk összefoglalni a történeteket, bemutatni a folyamatművészeti alkotást, szeretném kiemelni, hogy bár a fő szellemi áramlatok szelétől meglehetősen védett vidéki kisvárosban történt meg MAM és Drenyovszki Renáta előadása, még sem „hullottak előkészítetlen talajra” a műfajt hordozó art-magok.

A békéscsabai művészetbarátok már helyben is találkozhattak a performansz világával, annak kiváló magyar és külföldi képviselőivel. Elsősorban e sorok írójának személyéhez köthetően a Csalánleves, az Oriens 92, a Kelet Európai Alkotó Műhely és az Oriens 95, valamint a Disznók Közé Modern Kultúra Fesztiválok. A felsorolt eseményeken többek között Békéscsabán fellépett Kovács István, Juhász R. József, Szombathy Bálint, Ütő Gusztáv, Triceps, Bukta Imre, Szirtes János, F. Zámbo István, Palkó Tibor, a kanadai Monty Cantsin, a belga Baudhuin Simon. Békéscsabán a műfajban művészet és kultúrtörténeti szempontból jegyzet műveket hozott létre a már elhunyt Gubis Mihály képzőművész. A performanszművészet szélesebb körű megismertetésében kiemelkedő munkát végez a Három T. Csoport, különösen egyik tagja, a békéscsabai Novák Attila vizuálpedagógus, képzőművész.

E lokális emlékezetstimuláció után nézzük, mit láthatott a szép számú érdeklődő a fiatal alkotók prezentálásában. A terem közepére előzőleg fekete fóliát ragasztottak, ez volt a tényleges játéktér. A fekete téglalap közepén egy nedves homokkal megtöltött átlátszó üveg kehely volt látható. A közönség a kehely irányából, befelé fordulva patkó alakban helyezkedett el; a játéktér másik oldalát egy keskeny asztal zárta, melynek tetején egy homokkal megtöltött képkeret feküdt. A játéktér rendezői jobb oldalán fehér, míg bal oldalán piros selyemkendő hevert. MAM a fólián, a bal oldalán feküdt, fejjel a közönség, lábbal az asztalka irányába. Segítője, Drenyovszki Renáta hétköznapi ruhában, a játéktér rendezői bal oldalán a fólián kívül állt, és egy székre helyezett hanglejátszót indított el, ami egy semleges zenei háttérrel, audioszöveget biztosított az előadáshoz. MAM a zene elindulásakor rángatózni kezdett, míg társa egy szakaszokra bontott narrációval támogatta. A performanszművész a rángatózásból fokozatosan felemelkedett, és részben a padlón, részben pedig állva, futva tánc- és balettlépéseket tett. A koreográfia folytatásaként szép kecses talaj-balett mozdulatokkal, a tenyerével homokot szedett a kehelyből és önmagától jobb irányba egy félkört formázott, három kifelé mutató sugárküllővel. Ezt követően heves, érzelmekkel telített mozdulatokkal szétrombolta a fél Napjelet, majd a közönségnek háttal, a játéktér rendezői jobbján, annak felső, asztalka melletti oldalán megállt, és testéhez szorított karokkal egyenes testtartással hanyatt dőlt. A talajra nem zuhanva érkezett le, majd talaj-balettal folytatta, és a szétzilált homokból nagyméretű kulcsot formázott. A homok nélküli kelyhet visszahelyezte a fólia közepére, az egyik fehér kendőt táncmozdulatok közepette felvette, kihúzta, és a végét a közönség között helyet foglaló édesanyja kezébe adta, aki leejtette azt. A kendőhöz egy másik fehér kendőt csatlakoztatott, és a homok-kulcshoz kulcstartóként illesztette, de ismét csak fél kört sikeredett kikanyarítania. A kehelybe begyömöszölte a piros kendőt, annak a másik végét is a kulcs túlsó oldalához rögzítette, de a két félkörív nem ért össze, nem találkozott. Végezetül táncmozdulatokkal lehajolva szétrombolta a kulcs tollazatát, és a homokot szárnyszerűen csapdosva a levegőbe szórta.

Medvegy-Andečić Marija új szint hozott a Szlovák Kultúra Háza kiállítás-sorozatába.

BAJI MIKLÓS ZOLTÁN